

9 בספטמבר 2026

לכבוד

ניצב עירן נהון	תנ"צ בועז סמוכה	ניצב יחיאל בודהנה
היועץ המשפטי	מפקד מרחב כרמל	מפקד מחוז חוף
משטרת ישראל	משטרת ישראל	משטרת ישראל

שלום רב,

הנדון: שימוש בלתי חוקי בכלי ירייה על ידי שוטרי תחנת חיפה במרחב כרמל של מחוז חוף

אנו פונות אליכם בעקבות פרסום בדף הפייסבוק הרשמי של תחנת משטרת חיפה במרחב כרמל, בו נראים צוותי קלעים מכוונים כלי נשק לעבר אזרחים, באופן המסכן חיי אזרחים שלא לצורך ומנוגד להוראות השימוש בכלי ירייה. נדרוש כי תתחקרו את האירוע באופן מיידי, תנקטו צעדים נגד האחראים למתן ההוראה לכוון נשק חם על אזרחים, ותחדדו את הנהלים בנושא בכלל תחנות משטרת ישראל. נפרט.

1. ביום 4.9.2026 פורסם בדף הפייסבוק הרשמי של תחנת משטרת חיפה מרחב כרמל פוסט, אליו צורפו תמונות של שוטרים מכוונים את נשקם באופן סמוי, מאחורי גדרות וחומות, כלפי אזרחים ורכבי אזרחים, בעת ששוטרים אחרים עורכים להם תשאול. בפוסט נכתב: "צוותי קלעים פרוסים בנקודות מרכזיות ברחבי חיפה, פועלים באופן גלוי וסמוי כדי לאתר, למנוע ולסכל פעילות עבריינית בזמן אמת" (תחנת חיפה מרחב כרמל **פייסבוק** (4.9.2026, 11:14)). הפעולה בוצעה ככל הנראה במסגרת מבצע משטרת חיפה של מרחב כרמל בו נפרסו ברחבי העיר כוחות משטרה גדולים, במטרה "ליצור נוכחות משטרתית משמעותית ובולטת במרחב הציבורי, לחזק את המשילות ולהגביר את תחושת הביטחון של תושבי העיר" (חדשות חיפה והסביבה **NWS פייסבוק** (4.9.2026, 11:04)).

[התמונה הוסרה]

2. אין זו הפעם הראשונה ששוטרי מחוז חוף תועדו מכוונים נשקים נגד אזרחים, בניגוד לדין. כך, בחודש יולי 2024 תועד שוטר שהוצב על גג בעיר חיפה בעת קיומה של מחאה סמוכה, כאשר הוא אוחז בנשק שכוון לעבר המוחים (בועז כהן "שוטר עומד בגג מרכז חורב עם נשק ארוך הפונה לעבר אזרחים" **כלבו חיפה והקריות** (6.7.2024)). גם לאחרונה, ביום 25.6.2026, תועד שוטר מג"ב במהלך מצעד הגאווה העצמאי בעיר, כשהוא עומד על גג ומכוון את כלי הנשק שלו אל הצועדים (יאיר גיל "כיצד זכיתי לראות חזיתית את לוע הערד" **העין השביעית** (7.9.2026)).

3. מאירועים אלה, וכן מהעובדה שהאירוע האחרון בו נעשה שימוש בלתי חוקי בנשק פורסם כאמור בדף הפייסבוק הרשמי של תחנת חיפה, ללא שראו בכך מי מהגורמים במשטרה כל בעיה, עולה כי אין מנוס מלנקוט צעדים משמעותיים ולהזכיר לכלל הגורמים המעורבים מושכלות יסוד בכל הנוגע לשימוש בכלי ירייה על ידי שוטרים.

4. בפקודת המטה הארצי מס' 06.02.14 של משטרת ישראל, "השימוש בכלי ירייה" (3.9.2007) (להלן: **הפקודה**), נאסר על שימוש בכלי ירייה, אלא במקרים חריגים ביותר, בשל התפיסה הבסיסית לפיה **"כלי ירייה הוא אמצעי קטלני, שהשימוש בו עלול לסכן את חייו ושלמות גופו של אדם"** (סעיף 1.א לפקודה). בהתאם, "השימוש בכלי ירייה – מותר, כאשר יש חשש ממשי לפגיעה מיידית בחיים או בשלמות הגוף של השוטר או של אחרים, ואין כל דרך אחרת למנוע אותה פגיעה" (סעיף 4.א לפקודה). לפיכך, השימוש בכלי הירייה "ייעשה במידה שלא תעלה על מה שסביר לעשות למניעת אותה פגיעה, וכך שהנזק, העלול להיגרם, יהיה שקול כנגד הנזק, שאותו מבקשים למנוע" (סעיף 4.ב לפקודה), ורק **"כמוצא אחרון, במידת הזהירות הראויה, ורק בנסיבות שקיים בהן יחס הגיוני בין מידת הסכנה העולה מהשימוש בנשק לבין התוצאה שאותה מבקשים למנוע [...]"** (סעיף 1. ג לפקודה).
5. אף כאשר נדרש לבצע מעצר, מקרה שאינו מתקיים בענייננו, ברירת המחדל היא שהשימוש בכלי ירייה אסור, אלא בהתקיים כל התנאים להלן: (1) מדובר בעבירה מסוג פשע, כאשר המעשה המהווה את עילת המעצר **סיכן בצורה ממשית את חייו או את שלמות גופו של אדם**, או שהאדם שמבקשים לעצור **מסכן באופן ממשי את חייו או את שלמות גופו של אדם**; (2) אין דרך אחרת לבצע את המעצר; (3) אין בשימוש בכלי הירייה לגרום סיכון ממשי לחייהם או לשלמות גופם של עוברי אורח וחפים מפשע (סעיף 2.א לפקודה).
6. **כיוון נשקו של שוטר כלפי אזרח צריך להיעשות רק במקרים בהם מתקיימים התנאים המתירים ירי**. כך עולה בבירור מן הנוהל המפרט את הכללים המחייבים בכל הנוגע לבטיחות בשימוש ובטיפול בנשק בפעילות המבצעית השוטפת של המשטרה, נוהל סמפכ"ל מס' 01.01.07 של משטרת ישראל, "בטיחות בנשק במשטרת ישראל" (27.8.2020) (ראו סעיף 1.ב). נוהל זה קובע כי **"אין לכוון נשק לעבר אדם למעט בפעילות מבצעית לצורך ביצוע ירי"** (שם, בסעיף 7 לפרק ב') וכי יש **"לנקוט בכל אמצעי הזהירות הסבירים"** (שם, בסעיף 15 לפרק ב'). יצוין, כי גם בנוהל סמפכ"ל מס' 01.01.10, "בטיחות באימונים ותרגילים" (11.10.2020), נקבע כי **"אין לכוון קנה נשק לעבר אדם"** (שם, סעיף 22.א).
7. בדומה, קובעות **הוראות הבטיחות בנשק של האגף לכלי ירייה** כי יש להתייחס תמיד לכלי נשק כאל נשק טעון. בהתאם, נקבע בהוראות הבטיחות כי **"אין לכוון כלי ירייה לעבר אדם אלא לצורך הגנה עצמית"**, וכי **"קנה כלי הנשק יופנה תמיד לכיוון בטוח"**.
8. בענייננו, קשה להניח כי בשלוש התמונות שהועלו לדף הפייסבוק המשטרתי התקיימו נסיבות קונקרטיות המלמדות על סכנה ממשית או מיידית לשוטר או לאחרים, או על צורך מבצעי בביצוע מעצר בעבירת פשע, כאשר העבירה או החשוד סיכנו את חייו או שלמות גופו של אדם, וכאשר השימוש בכלי ירייה היה נחוץ ומידתי ולא היתה דרך פוגענית פחות להשגת המטרה. למעשה, נראה כי הסכנה היחידה היתה לחייהם ולשלמות גופם של האזרחים כלפיהם כוון נשקם של השוטרים בעודם ישובים ברכבם.
9. התכלית המוצהרת של המבצע, אשר כחלק ממנו, ככל הנראה, הונחו השוטרים לכוון נשק מסוכן כלפי אזרחים, היא כאמור הגברת תחושת הביטחון והמשילות בקרב תושבי העיר חיפה. לא רק שאין בתכלית זו משום הצדקה לשימוש בכלי ירייה, אלא ששימוש זה רחוק מלסייע בהגשמתה. ספק רב שהתושבים, בין אלה שעוכבו ובין אלה שנוכחו לראות נשקים שלופים

המופנים כלפי תושבים אחרים ללא כל סיבה נראית לעין וללא שיש כל סכנה מיידית המצדיקה זאת, חשים כעת עלייה בתחושת הביטחון האישי שלהם.

10. לנוכח חומרת האירוע, התיעוד שפורסם ביוזמת המשטרה עצמה והחשש כי מדובר בפרקטיקה שאינה נקודתית אלא משקפת כשל פיקודי וערכי רחב יותר, נדרשת התערבותכם המיידית. משכך, נדרוש כי תורו על בדיקה ותחקור מקיפים של האירוע, תנקטו צעדים כלפי האחראים, ותפעלו לחידוד הנהלים ולהטמעתם בכלל יחידות המשטרה, כדי להבטיח כי שימוש בנשק וכיוון נשק לעבר אזרחים ייעשו אך ורק במקרים החריגים והמוגדרים בדיון.

11. נודה לתשובתכם המהירה.

בברכה,

יעל זיידמן, עו"ד